



กรมป่าไม้

จุลสารส่วนเสริมสร้างวินัย สำนักบริหารกลาง

ฉบับที่ ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

จุลสารส่วนเสริมสร้างวินัย ฉบับนี้ขอแนะนำเสนอความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกรณีตัวอย่างการกระทำผิดวินัย ผู้สนใจสามารถเข้าเยี่ยมชมได้ที่เว็บไซต์ของส่วนเสริมสร้างวินัย สำนักบริหารกลาง

ทนายทู่ถูกลงโทษทางวินัย ขอใช้สิทธิฟ้องคดีแทนผู้ตายได้หรือไม่?

เงินหลวงตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ คำเปรียบเปรยที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของเงินหลวง และการระมัดระวังในการใช้จ่ายเงินหลวงที่มาจากภาษีของประชาชน ซึ่งมีกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ควบคุม ตรวจสอบการใช้จ่ายไว้ หากฝ่าฝืน ไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือไม่เจตนา ก็ตามที อาจได้รับโทษทั้งทางอาญา และทางวินัยจะหนักหรือเบาขึ้นอยู่กับพฤติการณ์ของการกระทำผิดและบทลงโทษที่กำหนด รวมทั้งอาจต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในทางแพ่งหรือในทางละเมิดอีกด้วย หากมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ทางราชการอันเนื่องจากการกระทำ โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ฉะนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่หรือได้รับมอบหมายให้ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงิน การคลัง และการงบประมาณ จึงต้องมีความละเอียดรอบคอบและปฏิบัติงานภายใต้กรอบของกฎหมายและระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ประการสำคัญ จะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ตั้งด้วย มิเช่นนั้น อาจจะทำให้เกิดปัญหาตามมา ดังเช่นกรณีพิพาทที่นำมาฝากวันนี้ ซึ่งมีการทำพยานหลักฐานทั้งใจในการเบิกจ่ายเงินงบประมาณและได้นำเงินหลวง ไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวจนถูกลงโทษทางวินัย!!

โดยคดีมีประเด็นชวนคิดว่า กรณีเจ้าหน้าที่ผู้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยได้ถึงแก่ความตาย ในระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของผู้มีอำนาจ ทนายทู่ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะมีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษแทนผู้ตายได้หรือไม่ ?

มาดูรายละเอียดของคดีและคำวินิจฉัยของศาลเพื่อคลายข้อสงสัยทั้งสองประเด็นกันเลย!!

มูลเหตุของคดี เกิดขึ้นขณะที่นางอิมดำรงตำแหน่งนักวิชาการชำนาญการพิเศษ ได้ถูกกล่าวหาว่า ร่วมกับเจ้าหน้าที่อื่นกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ (๑) กรณีถูกกล่าวหาว่าร่วมกับผู้อื่น ทุจริตเบิกจ่ายเงินงบประมาณในโครงการอบรมเยาวชนชนภาคีรัฐฤดูร้อน โดยไม่ได้มีการจัดอบรมจริง และได้ นำเอกสารเท็จมาเป็นหลักฐานหักล้างเงินยืมทรองราชการ และ (๒) กรณีถูกกล่าวหาว่าได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมศิลปป็นรุ่นเยาว์ แต่ต่อมาได้เสนออนุมัติเปลี่ยนแปลงเงินรางวัลมาเป็นค่าอาหารและ เครื่องดื่มสำหรับการฝึกซ้อมแทน ซึ่งเมื่อได้รับอนุมัติเงินแล้วไม่ได้นำเงินส่งมอบให้ครูผู้ควบคุมวงที่ส่งนักเรียน เข้าประกวด แต่เก็บเงินไว้เพื่อประโยชน์ของตนเอง

กระทรวงเจ้าสังกัดจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง โดยคณะกรรมการฯ เห็นว่าพฤติการณ์ของนางอิมเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต และฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ สำนักงานปลัดกระทรวง (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) จึงมีคำสั่งไล่นางอิมออกจากราชการ

นางอิมได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ต่อมาคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม หรือ ก.พ.ค. (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) โดยอ้างว่าตนมิได้เป็นผู้กระทำการทุจริต แต่ในระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์นางอิมได้เสียชีวิตลง ผู้ฟ้องคดี (สามีของนางอิม) จึงมีหนังสือขอเป็นผู้อุทธรณ์แทนที่นางอิม ซึ่งกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ได้พิจารณาแล้ว มีมติอนุญาต และต่อมา ก.พ.ค. ได้พิจารณาราวแล้ววินิจฉัยยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุด เพื่อขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของ ก.พ.ค. และเพิกถอนคำสั่งลงโทษไล่ออกของสำนักงานปลัดกระทรวง

ประเด็นแรก...

ประเด็นแรกที่ต้องพิจารณา คือ ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองแทนผู้ถูกคำสั่งลงโทษทางวินัยที่เสียชีวิตในระหว่างอุทธรณ์คำสั่งต่อ ก.พ.ค. หรือไม่?

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการถึงแก่ความตายในระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของ ก.พ.ค. ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นสามีโดยชอบด้วยกฎหมายจึงอยู่ในฐานะทายาทที่จะเข้าแทนที่ผู้ตายได้ แม้จะมีใช้ผู้รับคำสั่งลงโทษโดยตรง เนื่องจากคำสั่งไล่ออกจากราชการทำให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำสั่งเป็นผู้มีมลทินมัวหมองและต้องถูกตัดสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งศาลพิพากษาเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว ก็จะมีผลให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่เสียไปกลับคืนมา ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีในฐานะสามีโดยชอบด้วยกฎหมายจึงเป็นผู้มีสิทธิในการฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษภรรยาของตนที่เสียชีวิตแล้วได้

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อมา คือ คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการชอบด้วยกฎหมายหรือไม่?

ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยสรุปความได้ว่า กรณีที่นางอิมถูกกล่าวหาทั้งสองกรณีนั้น เมื่อพิจารณาจากหลักฐานต่าง ๆ และจากพฤติการณ์ของนางอิมแล้ว **เห็นว่า** นางอิมได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบดำเนินโครงการทั้งสองโครงการ โดยได้นำใบสำคัญรับเงินค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มาเป็นหลักฐานหักล้างเงินยืมตรงราชการ โดยที่ไม่ได้มีการจัดอบรมตามโครงการแรกจริง ส่วนโครงการที่สอง เมื่อได้รับอนุมัติเปลี่ยนแปลงเงินรางวัลการประกวดขับร้องมาเป็นค่าอาหารและเครื่องดื่มสำหรับการฝึกซ้อมของนักเรียน ก็ไม่นำเงินจำนวนดังกล่าวจ่ายให้โรงเรียนผู้รับผิดชอบการฝึกซ้อม การกระทำดังกล่าวจึงเป็นความผิดฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริตตามมาตรา ๘๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และถือเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

แม้ว่าต่อมานางอิมจะได้คืนเงินดังกล่าว โดยมีเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนลงชื่อรับเงินไว้เรียบร้อยแล้ว แต่เมื่อการจ่ายเงินคืนนี้ เป็นการกระทำภายหลังจากที่มีการร้องเรียนในเรื่องทุจริตแล้ว กรณีจึงไม่มีผลลบล้างการกระทำความผิดของนางอิมที่กระทำสำเร็จแล้ว ดังนั้น **คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของนางอิมจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว พิพากษายกฟ้อง** (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ ฟบ.๒๑/๒๕๖๕)

คดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดได้วางบรรทัดฐานกรณีเจ้าหน้าที่ผู้ถูกคำสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงซึ่งได้เสียชีวิตระหว่างการอุทธรณ์คำสั่งต่อผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ ทายาทของผู้ตาย เช่น สามีที่จดทะเบียนสมรสอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มีสิทธิเข้ามาแทนที่ผู้ตายในระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของผู้มีอำนาจและใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ หากเห็นว่าคำสั่งลงโทษไม่ชอบด้วยกฎหมาย แม้จะมีใช้ผู้รับคำสั่งลงโทษโดยตรงก็ตาม ทั้งนี้ เพราะหากศาลพิพากษาเพิกถอนคำสั่งลงโทษ ย่อมมีผลให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่เสียไปกลับคืนมา ซึ่งคดีดังกล่าวผู้ฟ้องคดีในฐานะทายาทของเจ้าหน้าที่ผู้ตายก็ได้ใช้สิทธิในการขอให้ศาลปกครองตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งลงโทษ ซึ่งผลก็คือคำสั่งลงโทษนั้นชอบด้วยกฎหมายแล้ว และเมื่อได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นแล้ว แม้ต่อมาเจ้าหน้าที่จะได้นำเงินมาคืนให้แก่ทางราชการจนครบถ้วนดังเดิม ก็ไม่ถือว่าเป็นการลบล้างการกระทำผิดที่เกิดขึ้นและสำเร็จแล้วได้แต่อย่างใด!!